

Ontwerpadvies SER: pensioeninvloed van werknemers in kleine ondernemingen

Pensioenbrief 2017/9

De SER heeft een conceptadvies gepubliceerd over de medezeggenschap van werknemers bij pensioenen in kleine ondernemingen. Deze ondernemingen hebben geen verplichte Ondernemingsraad (OR). Zij moeten wel een personeelsvertegenwoordiging (PVT) of een personeelsvergadering (PV) hebben (hierna beide PVT).

De medezeggenschap van een OR verschilt met die van een PVT. Kort gezegd: de OR heeft meer én verdergaande bevoegdheden. Zo heeft de OR een instemmingsrecht bij pensioenen. De PVT niet. Dat instemmingsrecht ziet op alle arbeidsvoorwaardelijke aspecten van de pensioenregeling (art. 27 WOR). Geeft de OR geen instemming, dan moet de ondernemer in principe de rechter om vervangende instemming vragen. Doorgaans is dat niet gemakkelijk.

De PVT heeft dus geen instemmingsrecht. Wel heeft de PVT:

1. Een adviesrecht bij belangrijke veranderingen van de pensioenregeling indien die ten minste 25% van de werknemers raakt. Echter (en dat is anders bij de OR): de PVT kan niet naar de rechter indien zij een negatief advies geeft en de ondernemer desondanks besluit door te gaan.
2. De PVT heeft recht op informatie, ook aangaande pensioen. De ondernemer mag die informatie ook mondeling verstrekken (bij de OR moet dat schriftelijk).
3. De PVT heeft daarnaast ook nog de mogelijkheid een pensioensdeskundige te raadplegen (de PV heeft dat overigens niet). Maar: de ondernemer moet daar wel mee instemmen.

De aanleiding voor het advies was een amendement van Tweede Kamerlid Ulenbelt van juni 2016. Daarin uitte hij de wens de verdergaande medezeggenschapsregeling van ondernemingsraden uit te breiden naar de PVT. De SER gaat in zijn conceptadvies niet zo ver. Daarvoor heeft hij onder andere de volgende twee redenen: (A) de noodzaak de kosten en administratieve lasten voor kleine ondernemingen beperkt te houden en (B) de angst dat kleine ondernemingen door de kosten/lasten zullen gaan afzien van welke pensioenregeling dan ook. Wel doet de SER de volgende aanbevelingen ter versterking van de medezeggenschap van de PVT.

1. Bevorder de bekendheid en naleving van *al bestaande* PVT-verplichtingen en -mogelijkheden. Het betreft hier

dus louter *bewustwording*. De gedachte is klaarblijkelijk dat de PVT thans nog onvoldoende bekend is met zijn rechten en bevoegdheden. Daarbij kijkt de SER overigens verder dan alleen de medezeggenschap van de PVT. De SER wijst ook op betere informatievoorziening naar (individuele) werknemers zelf, zodat hun pensioenbewustzijn vergroot waardoor zij ook meer invloed daarop kunnen gaan uitoefenen binnen de onderneming.

2. Versterk enkele PVT-bevoegdheden. De SER stelt voor dat ondernemers verplicht worden informatie schriftelijk aan de PVT te verstrekken voor zover die al schriftelijk voorhanden is (als gezegd: nu mag mondeling ook). Dat zou ook moeten gaan gelden voor een uitvoeringsovereenkomst. De derde versterking is de PVT het recht geven het onderwerp pensioen te agenderen in het overleg met de ondernemer.

3. Bevorder onafhankelijke en betaalbare informatievoorziening over pensioen.

De SER constateert dat de kennis bij PVT en de individuele werknemers van pensioen onvoldoende is. Zonder die kennis kan de medezeggenschap ook niet goed uitgeoefend worden, zo is de gedachte van de SER. De SER meent dat de overheid erop toe moet zien dat werknemers op laagdrempelige wijze onafhankelijke en betaalbare informatie, advies en ondersteuning kunnen krijgen inzake de arbeidsvoorwaarde pensioen.

NB

Je hoorde het de Staatssecretaris van SZW al zeggen tijdens het bewuste Kamerdebat (2 juni 2016) toen zij Ulenbelt toezegde zijn wens ter advisering voor te leggen aan de SER. De bewindsvrouw vond het idee sympathiek, zo zei ze in amper twee minuten viermaal. Maar reeds toen al wilde ze er niet echt iets mee, zo is mijn indruk. Ze wilde op dat moment maar één ding, en dat was de medezeggenschap van de ondernemingsraad uitbreiden. De SER laat bij mij niet een andere indruk achter. Ook de SER wil er niet aan. Maar wellicht komt dat ook wel door de manier waarop de staatssecretaris de SER er bij betrokken heeft. Zij heeft bij haar adviesaanvraag de SER namelijk verzocht binnen de volgende voorwaarden te adviseren: (i) houdt rekening met het feit dat pensioen complex is en (ii) houdt rekening met de noodzaak administratieve lasten voor kleine ondernemingen beperkt te houden. Vooral dat laatste zal de SER toch al snel hebben doen besluiten dat het gelijktrekken van de medezeggenschap tussen OR-en en PVT-en niet haalbaar is. (www.ser.nl/nl/publicaties/adviezen/2010-2019/2017/medezeggenschap-pensioen.aspx)

Mr. T. Huijg